

PUIDEN JA PENSAIDEN SIEMENTEN KYLVÖOHJEITA

Arboretum Mustila 2017

Säilytys: Useimmat siemenet säilyvät parhaiten kuivana pimeässä noin +1 asteen lämpötilassa. Näin ne on varastoitu myös Arboretum Mustilassa, poikkeuksena ne siemenet (mm. tammenterhot), jotka eivät kestä kuivaamista vaan on kylvettävä heti kypsymisen jälkeen tai säilytettävä tuoreena, s. o. kostutetun hiekan, vermikuliitin tai elävän rahkasammalen seassa. ("Tuoreet siemenet" näissä ohjeissa tarkoittavat aina siemeniä, joita ei ole kuivattu!) Jotkut siemenet kestävät huoneenlämpöä tai pakastamista, mutta suosittelemme kaikkien siementen *säilytystä kylmiössä*, kellarissa tai jääkaapissa kylvöä valmistavien käsittelyjen aloittamiseen asti. Siemeniä ei kuitenkaan pidä säilyttää samassa tilassa hedelmien kanssa, koska monista kypsistä hedelmistä ilmaan erittyvät kaasut estävät siementen itämisen.

Esikäsitteilyt: Useimmat siemenet tarvitsevat esikäsitteilyjä itääkseen. Tavallisimpia ovat lämmin- ja kylmäkosteikäsitteilyt eli stratifioinnit, joissa siemen sekoitetaan kosteaan väliaineeseen, kuten hiekkaan tai vermikuliittiin, ja säilytetään lämpimässä (20–25 °C) tai kylmässä (1–4 °C) ja pimeässä tilassa ohjeen mukaisen ajan. Menettelyn tarkoituksena on jäljitellä luonnon kylväytymisolosuhteita ja näin purkaa siemenen alkiolepo, joka voi olla sisäsyntyistä tai esimerkiksi kovan siemenkuoren aiheuttamaa. *Arboretumista myytäviä siemeniä ei yleensä ole valmiiksi esikäsitelty.* Poikkeuksena ovat tuoreena varastoidut siemenet (terhot, pähkinät sekä mm. magnolian siemenet), joissa kylmäkäsitteilyprosessi on alkanut jo syksyllä, ja jotka toimitetaan asiakkaalle muovipusseihin pakattuna rahkasammalen seassa.

Lajikohtaiset ohjeet: Taulukkoon on koottu suku- ja tarvittaessa lajikohtaisia käsitteily- ja kylvöohjeita. Eri käsitteilytavat on selitetty tarkemmin taulukon jälkeen.

NIMI	Eri-tyis.	Li.	LK	KK	MUITA OHJEITA
Abies	-	1	-	30–60	Pienisiemeniset lajit saattavat itää ilman kylmäkäsitteilyä.
Acer sect. Palmata (A. circinatum, A. japonicum, A. palmatum, A. pseudo-sieboldianum, ym.)	-	1–2	(30–90)	90–150	Lämpökäsitteily tarpeen jos siemen on kuivattua, ei tuoretta.
Acer sect. Trifoliata (A. griseum, A. mandshuricum, A. nikoëense, A. triflorum)	-	1–2	360	90–120	
Acer, muut lajit	-	1–2	-	90–120	

Aesculus	TJP	1	-	90–120	<i>A. parviflora</i> itää ilman käsittelyä.
Alnus	-	-	-	90	
Amelanchier	-	-	60–90	90–120	Osa lajeista saattaa itää ilman lämpökäsittelyä, varsinkin tuoreista siemenistä.
Andromeda	A	-	-	-	Itää hitaasti viileässä.
Aralia	-	-	90–120	60–90	Osa lajeista, varsinkin tuoreet siemenet, saattavat itää ilman lämpökäsittelyä.
Arctostaphylos	H	1	90–120	60–120	
Aristolochia	-	1	-	90	
Aronia	-	1	-	120	
Betula	-	-	-	30–90	Kylmäkäsittely tarpeeton jos siemenet saavat valoa (siemeniä ei peitetä).
Buddleja	-	-	-	-	Itää valossa. Ei saa peittää. ☼
Calocedrus	-	1	-	60	
Caragana	H	1	-	30	
Carpinus	-	1	60	90	Hieman raakana kerätty siemen saattaa itää ilman käsittelyä.
Ceanothus	H L!	1	-	90	
Cedrus	-	1	-	(30–60)	Kylmäkäsittely nopeuttaa itämistä. ☼
Cercidiphyllum	-	-	-	-	
Cercis	H	1	-	60–90	☼
Chaenomeles	-	1	-	60–90	
Chamaecyparis	-	-	-	60–90	
Chamaedaphne	A	-	-	-	
Cladrastis	H	1	-	(30–90)	Kylmäkäsittely parantaa ja nopeuttaa itämistä, mutta homeriski huomioitava. ☼
Clematis	-	-	(120)	60–180	Oikukkaasti itäviä; jotkut lajit vaativat lämpökäsittelyä. Haituvien poistaminen edesauttaa itämistä. Kylvettävä mieluiten tuoreena.
Cornus alternifolia	J	2	90–150	90–120	
Cornus florida, kousa	-	2	-	90–120	
Corylus	TJP	1	-	90–180	
Crataegus	-	5	90–150	90–180	Kylvettävä mieluiten tuoreena. Varastosiemenet liotettava. Itäminen voi kestää useita vuosia.
Cupressus (Chamaecyparis) nootkatensis	-	-	45–60	45–60	Hitaasti itävä laji, jonka kylvös kannattaa säästää vähintään vuoden yli.
Deutzia	-	-	-	-	Peitettävä hyvin ohuesti tai ei lainkaan.
Eleutherococcus	-	1	120–150	90–120	Itäminen saattaa viivästyä, joten kylvös kannattaa säilyttää 2 vuotta.
Euonymus	E	1	(120)	90–120	Siemen härskiintyy tai kuivuu nopeasti, ja se on paras kylvää tuoreeltaan. Jotkut lajit tarvitsevat myös lämpökäsittelyn.
Fagus	T J	1	-	60–120	
Forsythia	-	-	-	60–90	
Fraxinus	-	1	60–90	90–150	<i>F. ornus</i> ja <i>F. sieboldiana</i> itävät ilman lämpökäsittelyä, varsinkin tuoreena. <i>F. pensylvanica</i> ja <i>F. rhynchophylla</i> itävät joskus ilman mitään käsittelyä.

Gaultheria	A	-	-	60–90	<i>G. shallon</i> ei tarvitse kylmäkäsitelyä.
Ginkgo	J	1	60–90	30–60	Tuore siemen saattaa itää ilman lämpökäsittelyä. ☒
Gleditsia	H	1	-	(60)	
Holodiscus	-	-	-	120–150	Ei saa peittää. ☒
Ilex	-	(7)	90–360	90	Vaatii kärsivällisyyttä eli käsittelyjen toistoja tai lämpökäsittelyn jatkamista kunnes siemenet alkavat itää.
Juglans	J P	1	-	90–120	
Kalmia	A	-	-	(60)	Kylmäkäsitely nopeuttaa ja parantaa itämistä merkittävästi.
Laburnum	H	1	-	-	Tuore siemen (jossa on pehmeä siemenkuori) itää ilman käsittelyä.
Larix	-	1	-	(30–60)	Lyhyt kylmäkäsitely nopeuttaa itämistä; lajille <i>L. lyallii</i> välttämätön.
Lespedeza	H L	-	-	-	Tuore siemen (jossa on pehmeä siemenkuori) itää ilman käsittelyä.
Lonicera	-	-	(60–90)	60–90	Kovakuoriset vaativat lämpökäsittelyn.
Maackia	H	1	-	-	Pehmeäkuorisena itää ilman käsittelyä.
Malus	-	1	-	60–90	
Oplopanax	-	1	150	90–120	Itämiseen saattaa kestää useita vuosia.
Penstemon	L	-	-	60	Peitetään ohuesti.
Phellodendron	-	1	-	(60–90)	Suomen oloissa käsittely voi olla tarpeen jälkikypsymisen vuoksi. ☒
Phyllodoce	A	-	-	30	
Physocarpus	-	-	-	60–90	Ei saa peittää.
Picea glehnii, jezoënsis, omorika, sitchensis	-	1	-	30–60	
Picea, muut lajit	-	1	-	(15)	Itävät yleensä ilman käsittelyä. Pienisiemeniset lajit tarvitsevat vain parin tunnin liotuksen.
Pieris	A	-	-	-	
Pinus banksiana	-	-	-	-	
Pinus cembra	J	2	60–90	90–120	
Pinus contorta	-	-	-	30–60	
Pinus mugo	-	-	-	-	
Pinus nigra	-	1	-	30–60	
Pinus peuce	J	2	60	90–120	
Pinus resinosa	-	-	-	30–60	
Pinus sylvestris	-	-	-	30–60	Käsittelemätön siemen itää epätasaisesti.
Prunus avium	-	1	60	90–120	
Prunus maackii	-	1	120	90–120	
Prunus mahaleb	-	1	-	90–150	
Prunus padus	-	1	-	120–180	
Prunus pensylvanica	-	1	60	90–120	
Prunus sargentii	-	1	-	90–180	
Prunus serotina	-	1	30–60	90–120	
Pseudolarix	-	1	-	60	Saattaa itää ilman käsittelyäkin. ☒
Pseudotsuga	-	1	-	(15–30)	Kylmäkäsitely nopeuttaa itämistä.
Pterocarya	-	1	-	60	

Pyrus	-	1	-	60–90	
Quercus	TJP	-	-	90	
Rhamnus	-	1	(60–90)	60–90	Jotkut lajit tarvitsevat lämpökäsittelyä.
Rhododendron	A L	-	-	(30)	Kylmäkäsittely ei tarpeen, mutta eräillä lajeilla nopeuttaa ja tasaa itämistä.
Rhus	H L	1	-	(90)	Oikukkaita idätettäviä. ☒
Ribes	-	1	-	90–180	
Robinia	H	1	-	-	☒
Rubus	-	1	90	90	
Schisandra	-	1	-	90	Kylvettävä mieluiten tuoreena.
Sequoia	-	1	-	60	
Sequoiadendron	-	1	-	60	
Sorbus	-	1	(60–90)	90–120	Lämpökäsittely tarpeen useille lajeille, mm. <i>S. aria</i> , <i>S. alnifolia</i> .
Spiraea	-	-	-	30–60	Tuoreena itää käsittelemättä. Ei peitetä.
Syringa	-	1	-	30–90	Toisinaan itävät ilman käsittelyä.
Taxodium	-	7	(90)	90	Voi olla hidas itämään. 5 minuutin liotus etanolissa korvaa pitkän vesiliotuksen. ☒
Taxus	-	1	90–150	60–120	Itäminen voi kestää useita vuosia.
Thuja	-	-	-	30–60	Saattaa itää ilman käsittelyä.
Tilia	J	2	180	180	Voi vaatia käsittelyn toistoja. Itää parhaiten tuoreista siemenistä.
Tripterygium	-	1	-	90	
Tsuga	-	-	-	30–90	
Ulmus	-	-	-	90	Tuore (kuivaamaton) siemen yleensä itää ilman käsittelyä.
Viburnum	-	1	90–180	60–90	Juuri itää lämpökäsittelyn jälkeen, latvaverso kylmäkäsittelyn jälkeen. Joskus vaativat käsittelyjen toiston.
Weigela	-	-	-	-	Peitettävä vain hyvin ohuesti tai ei lainkaan.

Li=liotus: Ennen kylvöä tai käsittelyä on varastosiemeniä pääsääntöisesti syytä liottaa 20-asteisessa vedessä 1 vuorokausi. Mikäli liotusaika on tätä pidempi, on vettä vaihdettava vähintään kerran päivässä. Poikkeuksen muodostavat pienet, pehmeäkuoriset siemenet, jotka kostuvat riittävästi jouduttuaan kylvöalustan kanssa välittömään yhteyteen. Ylenmääräinen liotus saattaa rikkoa siemenet.

LK=lämminkäsittely: Siemeniä säilytetään kostutetussa (ei märässä), ilmavassa väliaineessa 20–25 °C lämpötilassa mainitun määrän vuorokausia. Lämminkäsittely voidaan korvata kylvämällä siemenet alkukesällä ulos, jolloin itäminen tapahtuu seuraavana keväänä. Lämpökäsittelyn aikana siemeniä tai kylvöstä ei saa päästää kuivumaan tai homehtumaan. Käsittelyn tapahtuessa ulkoilmassa on myös seurattava, ettei kasteluvesi paljasta tai hautaa siemeniä, ja ettei kylvös sammaloidu tai rikkaruohotu. Hyvin paksukuoristen siementen itäminen saattaa vaatia useita toistuvia lämpö- ja kylmäkäsittelyjaksoja.

KK= kylmäkäsitely: Siemeniä säilytetään kosteassa ilmavassa väliaineessa 0–4 °C:ssa mainitun mittaisen ajan vuorokausia. Useimmissa tapauksissa paras menetelmä on kylvää talven alle ulos suojaisaan paikkaan, jolloin luonto huolehtii käsittelystä. Isot ja mehevät siemenet on kuitenkin ulos kylvettäessä suojattava jäätymiseltä paksulla lumella ja havuilla. Siemeniä ei saa pakastaa. Mahdollinen lämpökäsittely tehdään aina ennen kylmäkäsitelyä.

α: Suvun lajit ovat arkoja Suomen ilmastossa ja vaativat ensimmäisinä vuosinaan lisälämpöä tai pidennettyä kasvukautta esim. kasvihuonessa sekä talvisuojausta.

A: Alppiruusut ja muut kanervakasvit poikkeavat idätys- ja kasvatusmenetelmiensä osalta muista tässä kuvatuista lehtipuista ja -pensaista. Ne kylvetään mieluiten jo kevättalvella sisälle kostean, lannoittamattoman ja kalkitsemattoman karkean turpeen tai rahkasammalhakkeen tai niiden seoksen pinnalle. Ne tarvitsevat valoa ja tasaista kosteutta itääkseen, joten kylvös katetaan muovilla tai lasilla ja taimille annetaan valoa n. 16 h / vrk. Välillä kylvöstä on tuuletettava homehtumisen ehkäisemiseksi. Siementen idettyä pikkutaimet totutetaan vähitellen normaaliin ilmankosteuteen. Kylvöalusta ei itämisen jälkeen saa enää olla litimätkää vaan ainoastaan nihkeää (kuin puristettu tiskirätti), koska juuret tarvitsevat myös happea. Muutama tunti suoraa auringonvaloa tekee taimille aluksi hyvää, mutta myöhemmin keväällä on varottava, ettei pitkäaikainen suora auringonpaiste vahingoita lehtiä. Kun taimissa on sirkkalehtien lisäksi 5 kasvulehteä, ne koulitaan penkkiin tai ritiläpohjaisiin laatikoihin runsaasti karkeaa hiekkaa sisältävään turveseokseen. Juurten muodostumista voi lisätä ja kuivumisen riskiä vähentää koulimalla taimet hieman alkuperäistä syvempään siten, että näkyviin jää vain 3 tai 4 ylintä lehteä (näin saa tehdä vain alle 1-vuotiaille taimille). Koulinnan jälkeisinä viikkoina taimet ovat erittäin herkkiä sekä märkyydelle että kuivumiselle, ja vaativat jatkuvaa vahtimista, mutta tämän jälkeen jatkokasvatus on melko helppoa joskin usein aluksi hidasta.

H: Vettä läpäisemättömän siemenkuoren pehmentäminen: Isojen siementen kuorta voi ohentaa hiekkapaperilla tai viilalla. Pienikokoiset siemenet laitetaan mukiin ja niiden päälle noin 4 kertaa siementen kokoinen annos lähes kiehuvaa (noin 80 °C) vettä, jonka annetaan jäähtyä huoneenlämpöön. Siemeniä liotetaan kunnes ne turpoavat. Ohentamaton siemen vaatii useita lämpö- ja kylmäkäsitelysyklejä.

J: Jyrsijäin erityistä herkkua. Suojattava myyriltä, hiiriltä, oravilta (ja linnuilta)! (Nälkäiset hiiret ja myyrät voivat olla kiinnostuneita muistakin siemenistä!)

L: Kylvö- ja jatkokasvatusalustan on oltava hyvin ilmava ja läpäisevä, koska juuristo vaatii runsaasti happea ja on herkkä märkyydelle. Kasvualustaan on sekoitettava runsaasti karkeaa hiekkaa, kevytsora- tai rapakivimurskaa, perliittiä ymv. Karkea hiekka tässä yhteydessä tarkoittaa suurirakeista hiekkaa, jonka seassa ei saa olla hienoa, pölymäistä ainesta tai savea (siksi sekakokoinen hiekka tai moreeni eivät

yleensä käy). Turpeen osuus kasvualustassa on oltava pieni (alle ¼) ja turpeen on oltava karkeaa, ei pölymäistä. Ylenmääräinen kastelu on lopettava heti siementen idettyä itää, ja annettava kasvualustan kevyesti kuivahtaa kastelukertojen välillä. (Kun toisaalta itse taimia ei, tietenkään, saa päästää kuivumaan, tämä tarkoittaa lähes päivittäistä seuranta taimien ollessa pieniä.) Jatkokasvatuksessa läpäisevyyttä voi vielä parantaa salaojasora- tai kevytsorakerroksella astian pohjalla.

P: Siemenestä itää ensin pitkä paalujuuri. Kylvettävä syvään astiaan tai penkkiin.

T: Tuoreena säilytettäviä siemeniä, jotka eivät kestä kuivausta tai pitkäaikaista varastointia. Niitä voi säilyttää joitain kuukausia jääkaappilämpötilassa kosteassa, ilmvassa väliaineessa, kuten rahkasammalessa tai hiekassa. Nämä siemenet ovat usein isoja ja meheviä ja siitä syystä myös herkkiä jäätymiselle, joten ulos talven alle tehty kylvös kannattaa peittää havuilla ja lumella.

Kylvöalusta: Kasvualustan tulee olla hyvin vettä läpäisevä, tuulilta ja paahteelta suojattu, sekä ehdottomasti vapaa rikkakasveista ja nurmikkoheinästä. Kylvös ja itäneet taimet on suojattava jyrsijöiltä ja linnuilta esim. metalliverkoin niin juuristoltaan kuin maanpäällisiltä kasvinosiltaankin, varsinkin jos siemenet ovat J-merkittyyä herkkulajeja. Hyvä kasvatusastia on esimerkiksi lava, jonka pohjalla on 3–10 cm seulottu hiekkakerros ja sen päällä varsinainen kasvualusta, turvehiekkaseos. Lava on helppo valmistaa 5" laudasta, joita tarvitaan kaksi kappaletta kullekin sivuille. Pienten siemenerien kylvämiseen voi käyttää myös ruukkuja tai laatikoita. Kylvöalusta suositellaan valmistettavaksi keskikarkeasta turpeesta ja karkeasta hiekasta suhteessa 3:1. Seokseen käytettävä turve voi olla miedosti lannoitettua ja kalkittua (pH 5–6). Turve on luonnostaan antiseptista, ellei sitä ole kuumentamalla yritetty "steriloida", mikä tuhoaa hyödyllisen pieneliöstön. Kukkamulta tai peltomulta eivät ole turvallisia idätysalustoja, sillä niissä vaarana ovat erilaiset bakteeri- ja sieninfektiot kuten taimipolte, tyypillinen ensikertalaisen harrastaja-kasvattajan riesa, joka ikään kuin katkaisee vastaitäneen taimen maanrajasta.

Kylvösyvyys: Siemen kylvetään sen kokoon suhteuttaen 0,5–5 cm syvyyteen. Erityisesti pieniä siemeniä kylvettäessä on varottava tekemästä liian tiheitä kylvöjä, jotta kustakin siemenestä itävällä taimella on kasvutilaa koulintaan asti. Siemenet peitetään noin puolitoista kertaa siementen paksuisella kerroksella karkeaa hiekkää. Kylvön jälkeen kylvös kastellaan huolellisesti, ja tämän jälkeen pyritään pitämään tasaisen kosteana siementen itämiseen asti. Kaikkein pienimpiä siemeniä, mm. alppiruusuja ja koivuja, ei pidä peittää lainkaan, sillä ne tarvitsevat valoa itääkseen. Tällaiset pintaan tehdyt kylvökset on erityisen tärkeä pitää tasaisen kosteana, ja ilmankosteus on pidettävä koholla. Tähän auttaa sumutus tai harsokate. Siementen kuivuminen pysäyttää itämisprosessin; pahimmassa tapauksessa siemenet kuolevat.

Kylvölämpötila: Ihanteelliset idätyslämpötilojen tiedetään vaihtelevan eri kasvilajeilla. Jotkut siemenet alkavat itää heti riittävän kylmäkäsittelyjakson kuluttua vaikka vain +1 °C lämpötilassa; toisessa ääripäässä ovat lauhkean ilmaston lajit, jotka vaativat itääkseen yksiselitteisen kesäisiä lämpötiloja. Mustilassa on yleensä havaittu riittäväksi yleisohjeeksi tehdä kylvö ulos keväällä säiden alkaessa lämmitä. Kevääseen luonnostaan liittyvät +15–20 °C päivälämpötilat tarjoavat vähintään riittävän hyvät itämisolosuhteet useimmille puuvartisille kasveille. Yö- ja päivälämpötilojen vaihtelu on useimpien siementen itämiselle hyödyksi. Viileässä itäville lajille ihanteellinen lämpötila on alhaisempi, noin +10 °C, ja tällaisia kylvöksiä ei auta viedä paikkoihin, joita aurinko keväällä lämmittää kuumaksi. Yli +20 °C lämpötilat sen sijaan ovat ihanteellisia selvästi Suomea lämpimämpään ilmanalaan tottuneille lajeille. Tällaiset kylvökset saattavat itää vasta juhannuksen lähestyessä, ja itämisen jälkeen kylvökset on syytä viedä kasvihuoneeseen.

Itämättömät kylvökset: Jos kylvös ei näytä itävän silloin kuin pitäisi, kylvöstä ei kannata heti heittää menemään. Varsinkin lämminkäsittelävien ja paksukuoristen siementen itäminen voi kestää useita vuosia. Varsin tavallista on, että osa siemenistä itää ensimmäisenä, loput vasta toisena vuonna. Pisimmillään siementen itämistä on Mustilassa saatu odottaa 5 vuotta! Kylvöstä ei tänä aikana saa päästää kuivumaan. Jos vika kuitenkin näyttää olevan siemenissä, siitä on syytä ilmoittaa myös arboretumiin.

Jatkokasvatus: Taimet on paras koulia eli siirtää jatkokasvatusalustalle juhannukseen mennessä, jotta ne ehtivät juurtua ja tuleentua ennen kasvukauden päättymistä. Suositeltavia jatkokasvatusalustoja ovat esim. lava, penkki tai kennot. Astiakasvatuksen haittana on juurten mahdollinen pakkautuminen ja kiertyminen, jotka vaikeuttavat juuriston myöhempää kehitystä. Sitä paitsi eräät lajit, mm. magnoliat, pyökit ja tammet, talvehtivat huonosti avomaalla astioissa. Astiatalvetus on erityisen ongelmallista vähälumisilla alueilla.

Vältettäviä virheitä ja ongelmia: Esikäsitteilyt on unohdettu tai ylenkatsottu. Siemenet on säilytetty huoneenlämmössä ja päästetty kuivumaan. Kylvös on unohdettu ja päästetty kuivumaan. Harmaahome ja taimipolte epäpuhtaassa kasvualustassa ja liian tiheissä kylvöksissä. Nälkäiset eläimet syövät kylvöksen. Nälkäiset linnut syövät itäneet sirkkataimet. Rastaat tonkivat kylvöksen. Rikkaruohot ja sammalet päästetään valtaamaan hitaasti itävät kylvökset. Kärsimätön kasvattaja heittää itämättömät kylvökset menemään ennen aikojaan. Kovan pakkasen ilman lumisuoja jähdyttää kylvöksen. Huonot muistiinpanot ja nimitietojen katoaminen. Tussin haalistuminen nimilapuissa.

Talvettaminen: Ensimmäinen talvi on taimien tulevaisuuden kannalta määräävä. Siksi taimien valmistaminen talvea varten on tärkeää. Kasvit talvehtivat parhaiten paahteelta ja viimalta suojattuna. Pikkutaimet voidaan suojata harsolla tai muilla kateaineilla haluttaessa, mutta paras suoja on paksu lumipeite. Typpilannoitusta

juhannuksen jälkeen on syytä välttää, sillä se hidastaa talveentumista ja heikentää talvenkestoa. Heinä-elokuun vaihteessa voidaan kevyesti lannoittaa typettömällä syyslannoitteella. Selvittyään ensimmäisestä talvestaan taimet varttuessaan karaistuvat, ja kestävät seuraavat talvet entistä paremmin.

Tärkeintä kasvatuksessa on käyttää tervettä maalaisjärkeä. Siemeniä ei pidä kylmäkäsitellä pakastimessa tai kylvää perunapeltoon, eikä taimia tule talvettaa sisätiloissa ikkunalaudalla huonekasveina.

Toivotamme kylvöksille onnea!